

модифікації послуги в разі потреби, контроль.

Висновки. Значення сфери послуг в умовах розвитку ринкових відносин невинно зростає. Впровадження нових послуг сприяє підвищенню ефективності організації роботи підприємства, її відповідності потребам ринку. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що адаптовано та удосконалено основні етапи розробки та впровадження такого товару як послуга. В результаті дослідження було виділено наступні етапи: Аналіз ринку та можливостей підприємства → Генерація та відбір ідей → Розробка початкової концепції нової послуги → Аналіз економічної доцільності впровадження → Розробка стратегії маркетингу → Ринкове тестування послуги → Розробка фінального механізму нової послуги → Включення нової послуги в роботу підприємства → Управління процесом надання послуги. Визначення даних етапів надасть можливість удосконалити даний процес на практиці.

Перелік посилань

1. Аванесова Г.А. Сервисная деятельность: Историческая и современная практика, предпринимательство, менеджмент [Текст]: Учебное пособие для вузов/ Г.А. Аванесова. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 318 с. – ISBN 5-7567-0317-9.
2. Кардаш В.Я. Товарна інноваційна політика [Текст]: підручник / В.Я. Кардаш, І.А. Павленко, О.К. Шафалюк. - К.: КНЕУ, 2002.-266с. – ISBN 966–574–402–Х.
3. Каракай Ю.В. Маркетинг інноваційних товарів [Текст]: монографія/ Ю.В. Каракай. – К.: КНЕУ, 2005. – 226с. – ISBN 966-574-765-7.
4. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. Экспресс-курс. 2-е изд. [Текст]: /пер.с англ.. под ред. С.Г.Божук. – СПб.: Питер, 2006. – 464 с. Ил. – (Серия „Деловой бестселер”). – ISBN 5-94723-952-3.
5. Кубишина Н.С. Інновація в концепції маркетингової діяльності [Текст] / Н. С. Кубишина // Економічний вісник НТУУ „КПІ”: зб. наук. пр. – К.: ЕКМО, 2005. - №2. с.336 – 342.
6. Ламбен Ж.Ж.Стратегічний маркетинг. Европейська перспектива [Текст]: /Ж.Ж. Ламбен. – СПб.: Наука, 1996. – 589с.
7. Пащук О.В. Маркетинг послуг: стратегічний підхід [Текст]: навч. посібник/ О.В. Пащук. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 560 с. – ISBN 966-8556-47-Х.

Іваницька О.В.

к.е.н, ст. викладач НТУУ «КПІ»

Шевельов Д.О.

студент ФММ, НТУУ «КПІ»

УКРАЇНСЬКО-БРАЗИЛЬСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛЬНОГО

Розглянуто та вивчено можливості розвитку виробництва біопального в Україні. Співробітництво з Бразилією як з країною, що має багаторічний досвід у розвитку

сфери альтернативної енергетики. Оцінка можливостей та перспектив використання біодизелю в Україні.

Examination and study of possible development of production biofuels in Ukraine. Cooperation with Brazil, as with the country, that has a long-standing experience in a field of

alternative energetic. Assessment of possibilities and perspectives of biofuels usage in Ukraine.

Ключові слова: біопаливо, біодизель, етанол, українсько-бразильське співробітництво.

Вступ. Наприкінці 20-го, початку 21-го століття однією з найактуальніших проблем стала проблема розвитку альтернативних джерел енергії, так як скінченність традиційних паливних ресурсів стає все більш явною, і виражається в подорожчанні цін на нафту та газ. Однією з найактуальніших заміни нафти (яка використовується для виробництва бензину та дизельного палива) стало біопальне, яке виробляється з природних поновлюваних речовин, таких як насіння ріпаку. Відсутність досвіду України у виробництві такого біопалива спонукає до співпраці з іншими державами, а саме : США та Бразилія.

Постановка задачі. Дослідити можливості, перспективи та шляхи впровадження виробництва та використання біопального в Україні.

Результати дослідження. Двостороннє співробітництво України та Бразилії у визначеній сфері зараз є на вирішальному етапі, бо у Києві 5-6 червня 2008р., за результатами обговорення зазначеного питання, було прийнято рішення про опрацювання та підписання проекту Меморандуму про створення Консультативного українсько-бразильського Комітету з питань сільського господарства, однією із статей якого, передбачається створення робочої групи із співробітництва у сфері виробництва біопального. Це спонукало подальший розвиток та розробку міждержавного підприємства, яке б займалось виробництвом природного пального.

Головною ціллю України є отримання досвіду у виробництві та використанні палива.

Співпраця саме з Бразилією є бажаною через багаторічний досвід у сфері альтернативних джерел енергії, Бразилія вже у 70-их роках минулого століття впроваджувала у продаж біодизелю та етанол, останній є продуктом переробки сільськогосподарських відходів, таких як : солома, трава, квіти та насіння. Сьогодні Бразилія є одним із лідерів виробництва етанолу, а саме долі ринку розподілені між 2-ма основними виробниками – це США – 48% і Бразилія – 31% . Лідер виробництва біодизелю – ЄС – 60 %.

Багато експертів вважають, що разом із виробництвом біопального почнуть зростати ціни на харчові продукти, що теж потребують вирощування на полі. Але це більш надумане припущення, бо Україна володіє одними з найбільших у світі запасів земель для вирощування будь-яких культур, за оцінками російського інституту, кон'юнктури аграрного ринку, в цілому, три великі сільськогосподарські держави: Україна, Білорусія та Росія, за 15 років, втратили 24 млн. га ріллі, тобто активація та розвиток резервних земельних

фондів є головним поштовхом у початку виробництва. До 2030 року посівні площі в Україні під продовольчими та енергетичними культурами стрімко розширяться, і дослідження показують, що співвідношення між ними буде таким: 80 – продовольчі, 20% – енергетичні.

Виготовлення біопального потребує також певних технологій: створення спеціалізованих заводів, які будуть займатись переробкою сільгосп ресурсів на біопальне. Такі технології вже є в країні, проте у дуже малих кількостях, що помітно гальмує збільшення виробництва, так Україна за висновками 2009 року використала всього 1% біопалива (біодизелю) на противагу 99% традиційного палива (бензину та дизельного пального).

Також проблема ціни на бензин та дизпаливо, яка невпинно зростала і зупинилась на межі 7–9 грн., загострює актуальність розвитку альтернативних енергоносіїв, які є значно дешевшими (для порівняння: 1 літр біодизелю коштуватиме приблизно 5 грн., а літр звичайного дизельного палива зараз коштує в середньому 8 грн.). Також поява на ринку дешевшої продукції змусить великі нафтопереробні компанії зменшити ціну на свою продукцію, через зменшення попиту на останню.

Розглядаючи сфери використання біопалива, а саме біодизелю, треба зазначити, що тип двигуна внутрішнього згоряння повинен бути призначений конкретно для дизельного палива чи то класичного, чи суто екологічного, що особливої різниці не має. Такі двигуни використовуються загалом у великогабаритних та вантажних автомобілях. Тобто, як пересічний громадянин, так і великомасштабний перевізник буде зацікавлений у використанні такого виду пального.

Двигуни такого типу використовуються також на багатьох виробництвах, електрогенераторах, потужних насосних станціях АЕС, ТЕС, ГЕС.

Зважаючи на те, що майже кожне підприємство середнього та великого масштабу досить сильно залежить від перевозок матеріалів чи виробленої ними продукції, ціна на пальне є визначальною при його виборі.

В середньому 60% ціни перевезень – це є ціна амортизації затрат на паливо, яке зараз в Україні зупинилось на межі 7 – 8 грн., дешевший біодизель стане потужним конкурентом традиційному дизпаливу, бо на кожних 100-та кілометрах перевезення можна зекономити приблизно від 30 до 170 грн., в залежності від об'єму двигуна та кількості використовуваного пального. А це досить вагомі цифри для підприємства, яке займається, чи сильно залежить від логістичних перевезень. А зниження витрат, як відомо, веде до збільшення прибутків, що і є головною ціллю підприємства.

Як було зазначено вище, такий вид палива може використовуватись і на АЕС, ТЕС, ГЕС. Зменшення витрат на діяльність останніх зменшить ціни на ресурси, що вони виробляють, і належить державі, так як установи ці є державною власністю, а в інтересах держави зменшувати ціни на енергоресурси, такі як електрика, для забезпечення вчасної оплати за використання останніх.

Нажалі через обмежену кількість виробництва біодизелю в країні, та малу поінформованість потенційних споживачів про можливості використанні

такого виду палива, багато підприємств продовжують залежати від цін, що виставляють нафтопереробні концерни, а все через те, що відмовитись від використання дизпалива неможливо, але альтернатива з'явилась, і її треба розвивати та використовувати.

До позитивних сторін використання біопалива відносять :

1. Зменшення енергетичної залежності – зараз країни, які є лідерами у виробництві біодизелю приблизно на 25 – 35% забезпечують себе біопальним, що є потужним фактором до зменшення енергозалежності від імпортерів, які постійно змінюють ціни та енергоносії.

2. Екологічність – у природних умовах біодизель знешкоджуються мікроорганізмами впродовж 7 – 8 днів на 95 %, а звичайні нафтопродукти - на 16%. При роботі двигунів на біодизелі, значно зменшуються шкідливі викиди інших продуктів згорання, в тому числі сірки – на 98 %, а сажі від 50 до 61 %. При використанні 100 т біодизеля, викиди в атмосферу вуглекислого газу зменшуються на 78,5 т, порівняно з використанням нафтового пального, що для нашої країни є дуже важливими показниками.

3. Відновлюваність енергоресурсу – сировиною для виробництва біодизелю є насіння рапсу (один з видів гірчиці). Культура є невибагливою, швидкозріваючою та продуктивною, що створює усі умови для розширеного використання її.

4. Утримання швидкого зросту цін на нафту – за останній 2009 рік ціна на дизпаливо збільшилась на 3 грн. за літр, в основному це подорожчання викликане через бажання великих імпортерів енергоносіїв отримати надприбутки, і саме поява на ринку товару субституту звичайному дизелю зможе спинити зростання ціни, а потім і зменшити її. Так за оцінками експертів припинення виробництва біопалива в усьому світі призведе до зростання ціни на нафту на 15%.

5. Зайнятість у виробництві – нові сфери виробництва, які будуть знаходитись переважно у віддалених від міст районах, створять нові, потрібні робочі місця для сільського населення.

6. Підтримка держави – в українському законодавстві задекларовано стимулювання використання альтернативних видів палива і надання його виробникам "... субсидій, дотацій, податкових, кредитних та інших пільг...", а також створення пільгового режиму інвестиційної діяльності.

7. Перспективи використання в сільськогосподарському секторі – Україна являється одним з найбільших експортерів с/г продукції у світі, так як для обробки полів використовуються в основному великогабаритні машини та комбайни, двигуни в цих машинах здебільшого дизельного типу, а отже і тут можна зменшити ціну продукції за рахунок використання більш дешевого біодизелю.

Проте не зважаючи на всю перспективність та можливості використання біопалива, все таки негативні сторони використання теж є :

1. Відсутність законодавчої бази – відсутні закони, що визначали б стандарти біопалива, відсутні органи, які могли б слідкувати за дотриманням цих стандартів, відсутні, ніяких особливих документів, що могли б визначати

ідентифікацію палива та його видачі.

2. Збільшення цін на харчову продукцію – так як вирощування сировини для біопалива (рапс) потребує значних земельних ділянок, на яких могли б вирощуватись продовольчі культури, фахівці прогнозують збільшення ціни на продукти харчування в розмірі 2-4%.

3. Не поінформованість потенційних споживачів – багато з власників автомобілів мають невелике бажання переходити на інші види палива, це пояснюється консервативністю суспільства. А також промислові виробники здебільшого не знають про можливі вигоди від використання біодизелю.

Багато країн у світі пішли набагато далі у розвитку альтернативних джерел енергії ніж Україна.

Найбільшими у світі виробниками етанолу є США (24.6 млн. куб. м.) – 48 %, та Бразилія (18.8 млн. куб. м.) - 31%. За даними всесвітньої організації ООН – ФАО прогнозує, що попит на біопаливо в 2008-2010 роках зросте на 170%, а до 2020 року становитиме світове виробництво біопалива, яке за рік зросте до 120 млрд. л. А отже ці країни, країни лідери у виробництві, мають не тільки перспективи забезпечувати себе паливом, а і бути експортерами, та отримувати швидкі прибутки.

ЄС мала на меті вийти до 2020 р. на рівень задоволення своїх потреб в енергії за рахунок біопалива в розмірі 10%. Швеція до 2020 року планує повністю відмовитися від використання нафти, замінивши її етанолом. У США в 2017 році, згідно із Законом “Про енергетичну незалежність і безпеку”, споживання біопалива планується збільшити до 35 млрд галл (у 2008 році американські потужності з виробництва етанолу повинні досягнути 11,4 млрд галонів за рік). Зростання цін на нафту наприкінці 90-х років минулого століття змусило 95% бразильських автомобілістів використовувати суміш бензину з етанолом. Крім того, в Бразилії діє вимога щодо обов'язкового вмісту в дизельному паливі біокомпонентів на рівні 2%. Останніми роками закони, які заохочують перехід автомобілів на біопаливо, прийняли Південна Корея, Філіппіни, Японія і Мадагаскар.

Бразилія стала першою країною в світі, яка запровадила виробництво машин, які використовують комбіновану систему пального «флекс», що дозволяє не лише заправляти їх бензином або спиртом (етанол), але і використовувати змішану формою пального – бензин разом зі спиртом. Сьогодні автопарк машин в Бразилії з таким типом двигуна нараховує близько 4 млн. автомобілів. На бразильському ринку продажу автомобілів машини такого типу становлять більшість: зі 100 проданих автомобілів 88 - машини нового покоління з двигуном “флекс”. Успіх таких автомобілів настільки вражаючий, що автомобільні компанії в Бразилії “Фольксваген” та “Дженерал Моторс” припинили виробництво моделей, які обладнані лише бензиновими двигунами. Авіапідприємство “Ембраер”, яке є одним з найбільших у світі з виробництва в регіоні Латинської Америки пасажирських реактивних літаків, також працює зараз над використанням етанолової технології в авіації, зокрема в процесі налагодження серійного виробництва популярної версії літака сільськогосподарського призначення “Іпанема”.

Завдяки далекосяжній програмі з виробництва етанолу і збільшенню використання біодизеля для забезпечення потужного автопарку Бразилії, який, окрім легкових автомобілів, нараховує 2 млн. вантажівок, автобусів і сільськогосподарської техніки, країна збільшила частку використання відновлюваних джерел в структурі національного енергоспоживання до 45% (включаючи виробництво гідро електроенергії). Це втричі більше у порівнянні з 14% в середньому у світі.

Висновки. Виробництво і використання біопального для України є дуже перспективним. Розвиток перспективної сфери діяльності, а саме альтернативної енергетики спонукає іноземних та внутрішніх інвесторів до співробітництва, що дасть якісний поштовх на шляху до зменшення енергозалежності та збільшення екологічності від використання пального.

Україна має всі можливості для розвитку та співпраці з потенційними партнерами у виробництві біопального, це забезпечується великою кількістю можливих виробничих площ (близько 2146,1 тис. га.), які можуть бути відведені під вирощування сировини, та перспективним внутрішнім ринком збуту, який прагне дешевого та якісного пального з ціною в 4-6 грн. за літр (така ціна рекомендована антимонопольним комітетом України та являється економічно обгрунтованою, заява від 25-03-2010).

Перелік посилань

1. Термінологія, класифікація [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Біопаливо>
 2. Біопаливо ціна, фото, устаткування для виробництва [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ua.all-biz.info/uk/buy/goods/?group=1064231>
 3. Міжнародна промислова конференція «БІОПАЛИВО. УКРАЇНА – 2009» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.biofuelsukraine.com/>
 4. Біопаливо України: від слів до діла [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/novini/848-bopalivo-ukrani-vd-slv-do-dla.html>
 5. Біопаливо в Україні: бажання і можливості [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.narodnapravda.com.ua/sport/4b3371f11104a/>
 6. Біопаливо України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spil.ucoz.ua/news/2009-02-26-20>
 7. Бразилія зацікавлена в створенні україно-бразильського СП по виробництву біопалива [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wood-news.com.ua/news/wood/9638/>
 8. Каталог фірм виробників біопалива [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://woodex.ua/firm/catalogue/43/160/17/>
 9. Місце виробництва біопалива у формуванні маркетингових стратегій підприємств АПК в контексті глобалізаційних проблем [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.propozitsiya.com/?page=149&itemid=2985&number=98>
 10. Тематика статті та проблематика статті проблем [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/>
-